

## POSTANOWIENIE

Dnia 11 grudnia 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Agnieszka Piotrowska

w sprawie z powództwa E. W.  
przeciwko A. D.  
o zapłatę,  
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej  
w dniu 11 grudnia 2020 r.,  
na skutek skargi kasacyjnej powódki  
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (..)   
z dnia 11 grudnia 2019 r., sygn. akt I AGa (...),

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania**
- 2. przyznaje ze środków Skarbu Państwa (Sądu Apelacyjnego w (...)) na rzecz adwokat A. T. kwotę 2700 (dwa tysiące siedemset) zł powiększoną o należny podatek od towarów i usług z tytułu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powódce z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.**

### UZASADNIENIE

Powódka E. W. domagała się zasądzenia od pozwanej A. D. kwoty 81.395,16 zł. z odsetkami ustawowymi od dnia 30 listopada 2015 r. z tytułu zwrotu nakładów poczynionych przez nią na stanowiący przedmiot umowy najmu, lokal użytkowy stanowiący własność pozwanej. Wyrokiem z dnia 16 lipca 2019 r. Sąd Okręgowy w W. oddalił powództwo. Apelacja powódki została oddalona wyrokiem

Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 11 grudnia 2019 r. Powódka wniosła skargę kasacyjną, opierając wniosek o jej przyjęcie do rozpoznania na przyczynie kasacyjnej objętej art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 4 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna stanowi nadzwyczajny środek zaskarżenia przysługujący od prawomocnych orzeczeń sądu drugiej instancji, służący ochronie interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni i stosowania prawa, wkład Sądu Najwyższego w rozwój orzecznictwa i nauki prawa oraz eliminowanie z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu nieważnym lub orzeczeń oczywiście niezgodnych z prawem. Stosownie do 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania w razie wykazania przez stronę, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Z punktu widzenia funkcji oraz założeń skargi kasacyjnej jako nadzwyczajnego środka zaskarżenia, rolą „przedsądu” jest wstępna selekcja skarg pod kątem spełniania wymienionych wyżej kryteriów (przyczyn kasacyjnych) kwalifikujących skargę do jej przedstawienia Sądowi Najwyższemu w celu merytorycznego rozpoznania.

We wniosku o przyjęcie skargi powódka wskazała, że jest ona oczywiście uzasadniona ze względu na rażące naruszenie art. 232 zd. drugie k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. oraz art. 382 k.p.c. polegające na zaniechaniu uzupełnienia przez Sąd drugiej instancji postępowania dowodowego i dopuszczenia z urzędu dowodów przez nią niewskazanych, co w okolicznościach przedmiotowej sprawy było konieczne ze względu na dokonanie przez ten Sąd odmiennych ustaleń faktycznych dotyczących winy powódki w rozwiązaniu umowy łączącej strony oraz sposobu rozliczenia wydatków poniesionych przez powódkę.

Oparcie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania na jej oczywistej zasadności nakładało na skarżącą powinność wykazania kwalifikowanej postaci naruszenia konkretnych przepisów prawa materialnego lub procesowego, naruszenia dostrzegalnego *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy

prawniczej, bez potrzeby zagłębiania się w szczegóły sprawy lub dokonywania jej poszerzonej analizy. Podkreślić też należy, że zgodnie z powszechnie aprobowanym w orzecznictwie i nauce prawa poglądem, o przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania nie decyduje *per se* nawet oczywiste naruszenie konkretnego przepisu, lecz jego skutek polegający na wydaniu oczywiście nieprawidłowego orzeczenia, które nie może się ostać (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 r., Nr 13, poz. 230).

Skarżąca nie przedstawiła przekonującej argumentacji świadczącej o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej. Odnosząc się do opisanych we wniosku uchybień przepisom prawa procesowego, wskazać należy, że art. 382 k.p.c. określa podstawę merytorycznego orzekania przez sąd drugiej instancji, która obejmuje materiał dowodowy zebrany przez sąd pierwszej instancji oraz w postępowaniu apelacyjnym. Uregulowanie to nakłada na sąd drugiej instancji obowiązek dokonania ponownie własnych ustaleń, które mogą obejmować ustalenia sądu pierwszej instancji przyjęte za własne albo różnić się od tych już poczynionych, a następnie poddania ich ocenie pod kątem prawa materialnego (por. uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 23 marca 1999 r., III CZP 59/98, OSNC 1999, nr 7-8, poz. 124). W orzecznictwie Sądu Najwyższego wyjaśniono, że powołanie się na art. 382 k.p.c., może wyjątkowo stanowić usprawiedliwioną podstawę skargi kasacyjnej, jeżeli skarżący wykaże, że sąd drugiej instancji bezpodstawnie pominął część zebranego w sprawie materiału, orzekając wyłącznie na podstawie materiału zgromadzonego przed Sądem pierwszej instancji albo oparł swe merytoryczne orzeczenie na własnym materiale, z pominięciem wyników postępowania dowodowego przeprowadzonego przez Sąd pierwszej instancji, a uchybienie to mogło mieć wpływ na wynik sprawy (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 26 marca 1998 r., II CKN 815/97, Wokanda 1999, nr 1, s. 6, z dnia 22 lutego 2007 r., III CSK 337/06, nie publ., z dnia 9 czerwca 2005 r., III CK 674/04, nie publ., i z dnia 5 lutego 2014 r., V CSK 140/13, nie publ.), czego skarżąca nie wykazała w ramach przytoczonej przyczyny kasacyjnej. O ewidentnej wadliwości zaskarżonego orzeczenia nie przekonuje także argumentacja mająca wykazać rażące naruszenie art. 232 zd. drugie k.p.c. w zw.

z art. 391 § 1 k.p.c. Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego, art. 232 zd. 2 k.p.c. stanowi wyjątek od zasady kontradiktoryjności, a zatem dopuszczenie przez sąd konkretnego dowodu z urzędu może nastąpić jedynie wtedy, gdy nie ma innej możliwości doprowadzenia do właściwego rozstrzygnięcia sprawy. Skorzystanie z tej prerogatywy sądu jest uzależnione od oceny sytuacji procesowej danej sprawy, natomiast nie może być wynikiem niekorzystania ze środków procesowych przez stronę, zwłaszcza reprezentowaną przez zawodowego pełnomocnika (por. wyrok Sądu Najwyższego z 17 stycznia 2017 r., IV CSK 54/16, nie publ.). Zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego, dopuszczenie z urzędu dowodu niewskazanego przez stronę jest natomiast obowiązkiem sądu w tych wyjątkowych, szczególnie uzasadnionych przypadkach, gdy wymaga tego interes publiczny (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 11 grudnia 2015 r., III CSK 23/15 nie publ.). Zastosowanie art. 232 zd. 2 k.p.c. zależy od okoliczności konkretnej sprawy. Z uzasadnienia zaskarżonego orzeczenia wynika, że Sąd drugiej instancji uznał roszczenie powódki za uzasadnione co do zasady i podlegające rozliczeniu na podstawie ustawowych regulacji art. 663 i art. 676 k.c., zaś oddalenie powództwa nastąpiło ze względu na nieudowodnienie przez powódkę wysokości poczynionych nakładów. Sąd Apelacyjny trafnie jednak zwrócił uwagę, że powódka już w trakcie postępowania przed Sądem pierwszej instancji była zastępowana przez zawodowego pełnomocnika, który nie złożył stosownego wniosku o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu wyceny nieruchomości, choć tę ewentualność rozważał, wnosząc na rozprawie w dniu 14 maja 2019 r. o określenie terminu celem zgłoszenia ewentualnego wniosku w tym zakresie. Należy także zauważyć, że dokonując oceny roszczenia o zwrot nakładów koniecznych na podstawie art. 663 k.c. Sąd Apelacyjny stwierdził, że nie sposób ustalić w oparciu o zebrany materiał dowodowy (dowody z dokumentów), które wydatki poniosła powódka, a które pozwana; na niewykazanie wysokości roszczenia przez powódkę z tych przyczyn powoływał się także Sąd Okręgowy. Powyższe okoliczności nie dają podstaw do przyjęcia, że na gruncie stanu faktycznego tej sprawy doszło do rażącego naruszenia art. 232 zd. 2 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. skutkującego oczywistą wadliwością zaskarżonego orzeczenia.

W tym stanie rzeczy orzeczono, jak w sentencji.

jw